

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز مرکز آموزشی و درمانی سردار سپهید شهید حاج قاسم سلیمانی

مرکز آموزشی و درمانی

سردار سپهید شهید حاج قاسم سلیمانی

تب مالت (بروسلوز)

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: ۱۴۰۴

شماره واحد آموزش به بیمار: ۰۲۶۳۵۷۷۱۱۲۵

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

شرح بیماری:

بیماری تب مالت یا بروسلوز یک عفونت باکتریایی است که از گاوها، گوسفندان یا بزهای آلوده و عفونی شده به انسان انتقال می‌یابد، این بیماری از انسان به انسان مسری نیست و بیش‌تر در فصول تابستان و بهار یعنی فصل زایش و شیردهی دام‌ها دیده می‌شود. عفونت باکتریایی، اعضای خون‌ساز بدن، از جمله مغز استخوان، گره‌های لنفاوی، کبد و طحال را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بیماری در مردان 60-20 ساله شایع‌تر است. دوره نهفتگی بیماری ممکن است 60-50 روز یا حتی تا چندین ماه باشد. بیماری در نوع حاد و نوع مزمن بروز می‌کند.

علائم:

مهم‌ترین علامت این بیماری تب بین 38 تا 40 درجه است که با احساس سرما یا لرز همراه باشد.

دردهای عضلانی و استخوانی، درد به هنگام لمس ستون فقرات

سردرد

بی‌یوست

ناتوانی جنسی

تعریق شدید به ویژه در هنگام شب

ضعف و خستگی، بی‌اشتهایی، لاغری و افسردگی

بزرگ شدن کبد و طحال

بروز آبسه در تخمدان‌ها، کلیه‌ها و مغز به ندرت

در صورتی که این بیماری مزمن شود، حالاتی مانند خستگی‌های دائمی، دردهای عضلانی، کمردرد، بی‌یوست، کاهش وزن، افسردگی و ناتوانی جنسی نیز به تدریج ظاهر و مزمن می‌شود.

علل شایع:

بیماری بر اثر باکتری‌هایی تحت عنوان بروسلا، ایجاد می‌شود. این باکتری در انواع مختلف شیر، خامه و پنیر تازه برای دوره‌های زمانی متغیر زنده باقی می‌ماند. پنیر سفید نرم غیر پاستوریزه تهیه شده از شیر بز منبع اصلی باکتری بروسلا بوده که به مدت 8 تا 11 هفته این باکتری را در خود حفظ می‌نماید.

این باکتری مقابل خشک شدن نسبتاً مقاوم بوده و مدت طولانی در دمای پایین زنده می‌ماند. این میکروب با پاستوریزاسیون نیز کشته می‌شود.

عوارض احتمالی:

التهاب مفاصل

التهاب کبد و کیسه صفرا

حالاتی مانند تهوع، استفراغ، کاهش وزن، بی‌یوست، اسهال و درد شکم نیز از جمله عوارضی است که دستگاه گوارش را درگیر می‌کند.

کم‌خونی، کاهش پلاکت‌ها، کاهش سلول‌های سفید خون و اختلالات انعقادی

التهاب پوشش داخلی قلب (آندوکاردیت)

عفونت استخوان و...

بروز مشکلات پوستی مانند دانه‌های سرخی شکل یا کهیری شکل و خارش دار، بروز اختلالات کلیوی، عوارض چشمی مانند التهاب صلبیه، شبکیه و اعصاب بینایی از دیگر عوارض این بیماری به شمار می‌رود.

عوامل خطر:

مسافرت به مناطق آلوده

در افرادی که با حیوانات سروکار دارند، مثل کشاورزان، قصابان، دام‌پزشکان، یا دام‌داران

وجود کم‌خونی شدید یا سابقه جراحی معده.

◆ راه‌های انتقال بیماری:

- تماس مستقیم با بافت‌های حیوانی آلوده نظیر خون، ادرار و...
- ورود مواد دفعی آلوده به چشم در خلال مراقبت از حیوانات مبتلا و استنشاق یا ورود باکتری به راه تنفسی که در چوپانان، حمل و نقل‌کنندگان حیوانات، کارگران دام‌داری، کارکنان کشتارگاه‌ها، دام‌پزشکان و تکنسین‌های دامپزشکی و ... ایجاد بیماری می‌کند.
- مصرف شیر خام و نجوشیده و فرآورده‌های لبنی خصوصاً پنیر تازه، خامه، سرشیر و بستنی.
- بستنی مهم‌ترین فرآورده لبنی است که می‌تواند باعث بروز بیماری تب مالت شود.
- فرآورده‌های مصرفی تهیه شده از حیوانات آلوده مانند: جگر، گوشت، دنبان که به صورت خام یا نیم‌پز مصرف می‌شوند.
- احتمال انتقال از طریق داخل رحمی، شیر مادر، انتقال خون، پیوند مغز استخوان و تماس جنسی وجود دارد.

◆ پیشگیری:

- عدم مصرف شیر خام و غیرمطمئن.
- برای سالم‌سازی شیر خام در منزل باید شیر را در حالت جوش حداقل به مدت یک دقیقه به هم زده و بعد بلافاصله با قرار دادن در آب سرد، آن را خنک کرده و در یخچال نگهداری نمود.
- عدم مصرف شیر دامی که تازه سقط جنین کرده و به ابتلا به بیماری مشکوک است.
- عدم استفاده از پنیر محلی، خامه، کره تهیه شده از خامه محلی
- عدم مصرف بستنی دست‌ساز

• عدم استفاده از سبزی‌های نشسته و ضد عفونی نشده واکسیناسیون مرتب دام‌ها و از بین بردن دام‌های آلوده به روش صحیح

• عدم تماس با ترشحات و بافت‌های آلوده حیوانی مثل خون و ترشحات حاصل از سقط جنین دام‌ها، به خصوص در کسانی که با دام سروکار دارند. مانند دام‌داران، دام‌پزشکان و کارگران کشتارگاه

• دادن اطلاعات و آگاهی کافی در مورد راه‌های انتقال و راه‌های پیشگیری از بیماری تب مالت به گروه‌های در معرض خطر (کارگران کشتارگاه‌ها، دام‌پروران، قصاب‌ها و ...)

• استفاده از وسایل حفاظتی از جمله ماسک، دستکش و روپوش برای کسانی که با دام سروکار دارند.

• شستن ظروف مخصوص دوشیدن شیر، ضد عفونی کردن اسطبل‌های آلوده

• مصرف گوشت حیوانات مبتلا به این بیماری به صورت کاملاً پخته شده

• ممانعت از ورود دام‌های تازه خریداری شده به داخل گله سالم قبل از اطمینان از سلامت آن‌ها

◆ تشخیص:

• معاینه و بررسی علائم بالینی توسط پزشک

• کشت و آزمایش خون تشخیص قطعی بروسلوز، با یافتن باکتری در نمونه خون، مایعات بدن و نمونه‌های بافت حاصل می‌شود.

◆ درمان:

• تب مالت در صورتی که به موقع تشخیص داده و درمان شود، به سرعت در 10 تا 15 روز درمان می‌شود و جلوی انتقال آن به افراد دیگر گرفته می‌شود. درمان، شامل یک دوره استراحت

• در بستر و مصرف آنتی بیوتیک است. در صورت وخامت بیماری لازم است در بیمارستان بستری گردند ولی در غیر این صورت می‌توان آن‌ها را به طور سرپایی، تحت درمان قرار داد.

◆ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- جهت پیگیری درمان و در زمان مشخص شده
- اگر تب یا سایر علائم مجدداً پس از درمان عود کنند.
- اگر شما یا یکی از اعضای خانواده‌تان علائم تب مالت را دارید.